

Raboses.

El triomf desconcertant

Jordi Domingo Calabuig

Parlar de la rabosa és parlar de l'èxit evolutiu més absolut. Ni els verins, ni els tirs, ni les trampes, ni tan sols la seua declaració com a espècie cinegètica legalitzada han fet minvar les seues poblacions. L'exemple el tenim a casa nostra. Després d'una mitjana de vora 1000 exemplars morts a la província de València anualment, i al contrari de totes les expectatives, les poblacions de rabosa no han desaparegut. Quin és el secret d'aquest animal que s'entossudeix en viure allà on vivim?

La rabosa o guineu (*Vulpes vulpes*) és un dels pocs cànids salvatges que ha sabut adaptar-se amb una perfecció admirable al nou paisatge imposat per l'home, que ha crescut amb nosaltres, o encara millor, que ha crescut traient profit de la nostra incúria mediambiental. La seua dieta natural consisteix en insectes, vegetals, ratolins, pardals, rèptils i, en l'època de reproducció, algun conill decrepít que ni tan sols els més lla-

miners gosaríeu clavar en la cassola. Amb el pas del temps, alguns exemplars aprengueren que els corrals estan farcits de pardals grossos, una mica estúpids i que ni tan sols saben fugir. Però la descoberta més gran la farien després, quan els humans començarem a amuntegar de manera sistemàtica el nostre fem a les rodalies dels pobles. Imagineu-vos... menjar abundant, predictable i constantment renovat. Que més es pot demanar?

Encara que no ho sembla, aquesta és la font d'alimentació més explotada per les guineus de tot el món, i per cert, la causa de la seua abundància. I aprofitant aquesta reflexió em permetreu un malabarisme pervers: els qui defenseu l'erradicació de l'espècie, què feu amb el vostre fem? Com s'ha dit tantes vegades no tenim ni més ni menys raboses de les que han d'haver, tan sols les justes, les que l'ecosistema pot mantenir. I nosaltres, fins al moment, l'única cosa que hem fet és oferir la major i

més suculenta varietat d'aliments, multiplicant les seues possibilitats de supervivència.

Personalment, aquest animal em resulta fascinant. És com un triomf desconcertant i impertinent, un desafiament a la petulància humana, un repte a la nostra voluntat de control absolut de tot el que ens envolta. I crec que no soc l'únic que ha quedat meravellat. Des de sempre, la paraula *rabosa* o *rabosenc* aplicada a una persona o *raboseria* a un fet, s'ha relacionat amb actituds astutes,

intel·ligents i de viu enteniment. Sant Vicent Ferrer, al seus sermons, parlant de la malícia d'un personatge escrivia *per çò lo apellà a tal dexeble guineu, per lo cor corrupte que havie* [per això anomenà a aquell deixeble guineu, pel cor tan corrupte que tenia]. També en altres territoris de parla catalana és coneguda per la mateixa raó i es diu que *...la guineu quan no les pot haver, diu que són verdes*.

Però sabeu quina és la veritable raó per la qual m'estime tant aquests animalons? Perquè han escampat el seu secret pel nostre territori, com si volgueren arrodonir la seua farsa. Han marcat amb el seu nom tota la geografia del País Valencià. El barranc i la partida de la Rabosa a Les Coves, el malnom que es dona als habitants de Les Useres i de Tírig, els nombrosos paratges muntanyencs (Cau de les raboses, Pas de la rabosa, etc.). Tenim raboses per allà on anem, tenim raboses per a molts anys!